

มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก

Burapha University

ตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้น

การตรวจสอบความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร (Multicollinearity) การตรวจสอบความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระแต่ละตัว งานวิจัยนี้คือความสัมพันธ์กันเอง ระหว่างกำไรขาดทุนสุทธิต่อหุ้นและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จต่อหุ้น ตารางความสัมพันธ์ (Partial Correlation) ตารางที่ 4.3 พบว่า ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ EPS คือ กำไรขาดทุนสุทธิต่อหุ้น และ CIPS คือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กันเอง เกิน 0.5 ค่าทางสถิติที่แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองค่อนข้างสูง แต่ เมื่อทดสอบด้วยค่า VIF (Variance Inflation Factors) มีค่าไม่เกิน 10 คืออยู่ในช่วง 1.970 – 2.393 จึงมีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่ยอมรับได้ทางสถิติ

การตรวจสอบความเป็นอิสระต่อกันของค่าคลาดเคลื่อน (Autocorrelation) ใช้ตัวเลขทางสถิติที่เรียกว่า เฮอร์บิน-วัตสัน (Durbin-Watson) ในการทดสอบของงานวิจัยนี้พบว่าค่าเฮอร์บิน-วัตสัน (Durbin-Watson) ซึ่งแสดงไว้ในตาราง 4.4. และ 4.5 มีค่าอยู่ในช่วง 1.596 – 2.269 และ 2.019 – 2.269 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในช่วง 1.5 – 2.5 ซึ่งยังถือได้ว่า ค่าคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระต่อกัน ในระดับที่ยอมรับได้ทางสถิติ

การตรวจสอบการแจกแจงของค่าคลาดเคลื่อนว่าเป็นแบบปกติหรือไม่ (Check for Normality) ทดสอบจากการแจกแจงของตัวแปรตาม เนื่องจากค่าคลาดเคลื่อนเกิดจากการประมาณการตัวแปรตามด้วยตัวแปรอิสระที่ผู้วิจัยกำหนด ซึ่งแสดงการทดสอบการกระจายตัวอย่างปกติของตัวแปรอิสระด้วย ฮิสโตแกรม (Histogram) และ แสดงด้วยกราฟของความน่าจะเป็นในการกระจายตัวแบบปกติ (Normal probability plot) พบว่ามีแนวโน้มของกราฟที่สามารถสรุปได้ว่าค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ แต่เมื่อใช้การทดสอบด้วยค่าทางสถิติเพื่อหาการกระจายตัวของค่าคลาดเคลื่อน ที่เรียกว่า “Kolmogorov-Smirnov Test” แล้วปรากฏผลดังนี้

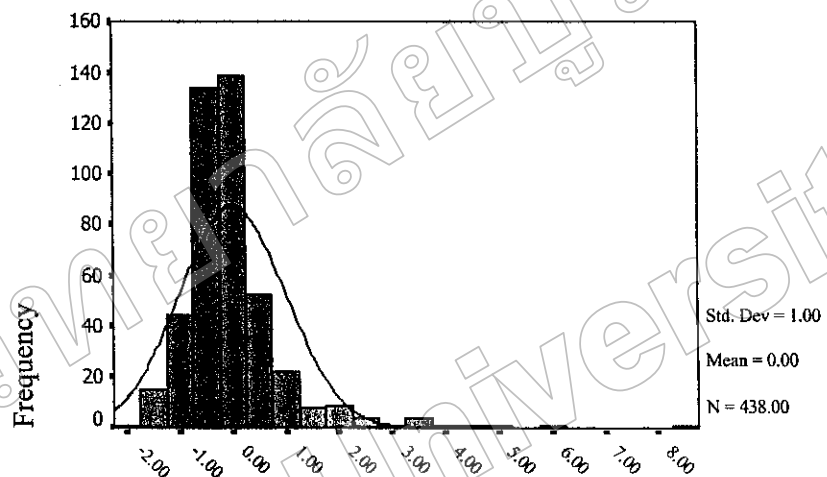
	Statistic	df	Sig
ใช้ในการอธิบายอัตราผลตอบแทนในปีปัจจุบัน (t)	0.174	438	.000
ใช้ในการอธิบายอัตราผลตอบแทนในปีปัจจุบัน (t+1)	0.169	438	.000

จะพบว่าค่า Sig = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงไม่ปกติ

กราฟแสดงการแจกแจงของค่าคลาดเคลื่อนว่าเป็นแบบปกติหรือไม่ สำหรับตัวแบบการทดสอบความสามารถในการอธิบายอัตราผลตอบแทนระหว่างกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จต่อหุ้นและกำไรขาดทุนสุทธิต่อหุ้น

Histogram

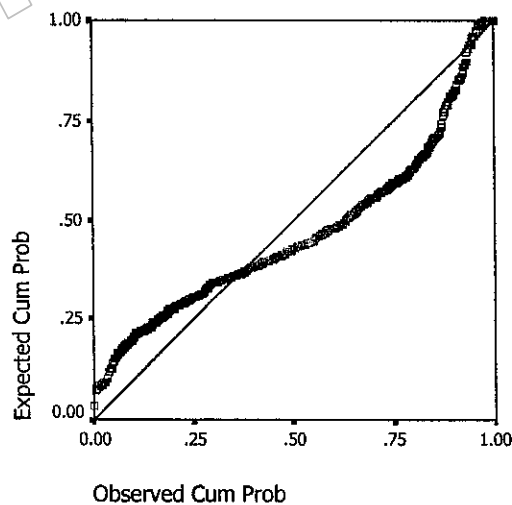
Dependent Variable: RETURN

Regression Standardized Residual

Normal P-P Plot of Regression Standardi

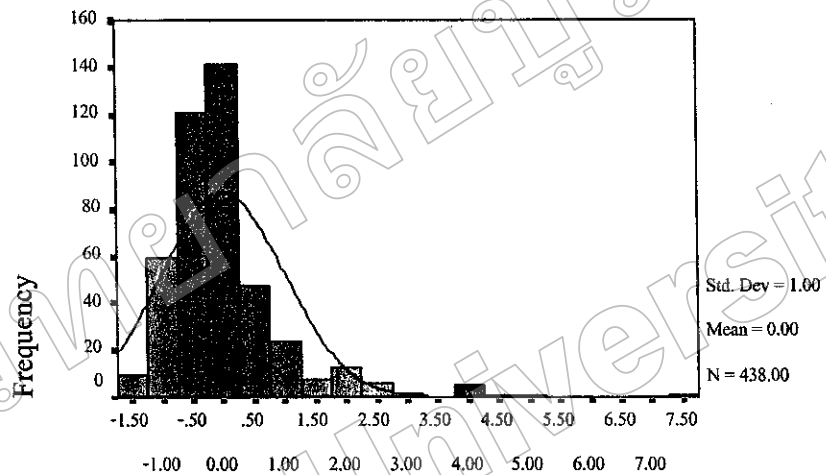
Dependent Variable: RETURN

กราฟแสดงการแจกแจงของค่าตลาดเคลื่อนว่าเป็นแบบปกติหรือไม่ สำหรับตัวแบบการทดสอบความสามารถในการอธิบายอัตราผลตอบแทนระหว่างกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จต่อหุ้นและกำไรขาดทุนสุทธิต่อหุ้นในปีถัดจากปีปัจจุบัน

Histogram

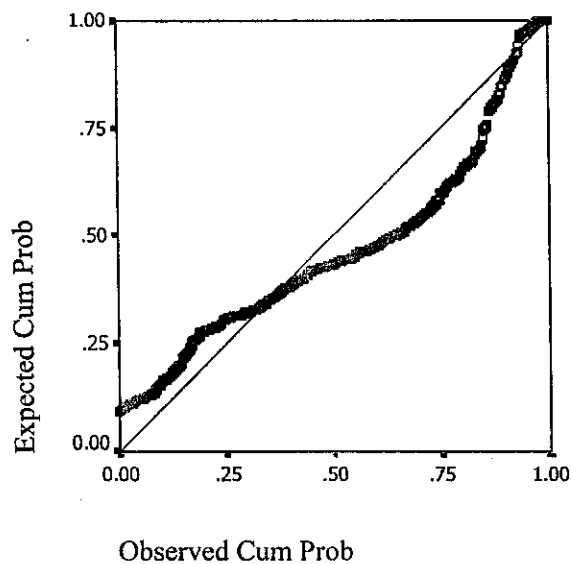
Dependent Variable: P_RETURN

Regression Standardized Residual

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

Dependent Variable: P_RETURN

การตรวจสอบค่าคงที่ของความแปรปรวนของตัวแปรคลาดเคลื่อน (Test for Heteroskedasticity problem) การตรวจสอบว่าความแปรปรวนของตัวแปรคลาดเคลื่อนคงที่หรือไม่ นี้ต้องใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบหาปัญหาความไม่คงที่ของความแปรปรวนของตัวแปรคลาดเคลื่อน ซึ่งปัญหานี้ทางสถิติเรียกว่า Heteroskedasticity งานวิจัยนี้จะใช้ การทดสอบด้วย The Breusch-Pagan Test ซึ่งเป็นการทดสอบโดยพยายามวัดไปที่ความมีนัยสำคัญทางสถิติของสมการถดถอยที่มีการกำหนดค่ากำลังสองของค่าตัวแปรคลาดเคลื่อน (Residual) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระทุกตัว เพราะตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นตัวแปรที่คาดว่าจะจะเป็นสาเหตุที่อาจทำให้เกิดการแจกแจงที่ไม่คงที่ เหตุผลที่ต้องใช้กำลังสองก็เนื่องจากว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถเกิดขึ้น ได้ทั้งบวกและลบ ผู้วิจัยกำหนดตัวแบบขึ้นมาใหม่เพื่อใช้ในการทดสอบนี้

$$E^2 = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_1^2 + \beta_4 X_2^2 + \beta_5 X_1 X_2$$

โดยที่

E คือ ค่าคลาดเคลื่อน เป็นตัวแปรตาม

X_1 คือ กำไรขาดทุนจากการดำเนินงานเป็นตัวแปรอิสระตัวที่หนึ่ง

X_2 คือ กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเป็นตัวแปรอิสระตัวที่สอง

เมื่อนำตัวแบบข้างต้นไปวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน พบว่า ตัวแปรค่าคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระทั้งสองตัวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปผลการทดสอบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระใดเลยมีความสัมพันธ์กับค่าคลาดเคลื่อน นั่นคือ ค่าคลาดเคลื่อนมีค่าความแปรปรวนที่คงที่

ตารางที่ 4.1

การเลือกตัวอย่าง

	2543	2544	2545
จำนวนบริษัทจดทะเบียน	381	382	394
หัก จำนวนบริษัทในกลุ่มธนาคาร	(14)	(14)	(14)
เงินทุนและหลักทรัพย์ ประกันภัยและประกันชีวิต	(43)	-45	(48)
จำนวนบริษัทในประเภทอุตสาหกรรม	324	323	332
หัก บริษัทที่มีข้อมูลไม่ตรงตามเกณฑ์เลือกตัวอย่าง ^๑	(177)	(176)	(184)
จำนวนบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	147	147	147
%บริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	55	54	56

(เทียบกับจำนวนบริษัทตัวอย่างในกลุ่มอุตสาหกรรม)

^๑ ได้แก่ บริษัทที่หลักทรัพย์ไม่มีการซื้อขาย / บริษัทที่ไม่มีข้อมูลที่ต้องนำไปใช้ในการคำนวณ กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ เนื่องจากบริษัทเหล่านี้

กำไรขาดทุนจากการดำเนินงาน เท่ากับกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ หลักทรัพย์ที่เพิ่งเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ระหว่างปีทำการทดสอบ

ตารางที่ 4.2

ลักษณะทั่วไปของข้อมูล

RETURN

	N	Min	Max	Mean	Std. Dev	Skewness	Kurtosis
<u>ข้อมูลรายปี</u>							
Pool year	438	-0.96	6.84	0.1847	0.7613	3.233	18.489
ปี 2543	146	-0.71	1.64	-0.0385	0.4110	1.246	2.286
ปี 2544	146	-0.90	4.65	0.4644	0.8326	1.871	5.355
ปี 2545	146	-0.96	6.84	0.1281	0.8675	4.314	27.422

EPS

	N	Min	Max	Mean	Std. Dev	Skewness	Kurtosis
<u>ข้อมูลรายปี</u>							
Pool year	438	-42.8700	48.7300	3.9807	9.4553	0.789	4.891
ปี 2543	146	-42.8700	38.7000	2.7238	11.3395	0.106	3.521
ปี 2544	146	-10.1100	41.3600	4.7230	8.1524	1.653	4.106
ปี 2545	146	-18.7500	48.7300	4.4954	8.4845	1.978	6.449

CIPS

	N	Min	Max	Mean	Std. Dev	Skewness	Kurtosis
<u>ข้อมูลรายปี</u>							
Pool year	438	-44.9201	77.7029	5.5786	11.3926	1.914	9.633
ปี 2543	146	-44.9201	58.0063	4.2823	12.2957	0.661	4.830
ปี 2544	146	-12.4894	77.7029	6.2570	10.8775	3.076	14.983
ปี 2545	146	-19.7997	74.0530	6.1966	10.9140	2.730	11.853

Mean คือ ค่าเฉลี่ย Median คือ ค่ามัธยฐาน Std. Devi. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน RETURN คือ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

RETURN คือ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

EPS คือ กำไรต่อหุ้นปรับลด (ถ้ามี)

CIPS คือ กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จต่อหุ้นปรับลด (ถ้ามี)

ตารางที่ 4.3

สหสัมพันธ์ของตัวแปรในการวิเคราะห์

Pearson Correlation Coefficients of Variables across 2000 - 2002

	RETURN	EPS	CIPS
SP RETURN	1.000	0.232 **	0.180 **
EA		(.000)	(.000)
RM EPS	0.353 **	1.000	0.723 **
AN'	(.000)		(.000)
SR CIPS	0.334 **	0.879 **	1.000
HO	(.000)	(.000)	

** ระดับนัยสำคัญ ณ 0.01 (2 ทาง) ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่า p-value

Price คือ ราคาหลักทรัพย์ ณ วันที่บริษัทนำส่งงบการเงิน

OI_ATAX คือ กำไรขาดทุนจากการดำเนินงานหลังภาษีเงินได้นิติบุคคล

CI_ATAX คือ กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จหลังภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตารางที่ 4.4

ความสามารถในการอธิบายยัติพลอดแบบถดถอยการลงทุนระหว่างที่ราคาหุ้นสุทธิ และกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

N	b ₀	b ₁ EPS	b ₂ CIPS	%R ² Total	D-W	VIF	c ₀	c ₁	R ² EPS	D-W	d ₀	d ₁	%R ² CIPS	(3)	D-W	%R ² EPS+CIPS	(4)-(1)-(3)	%R ² EPS+CIPS	(5)-(1)-(2)	%R ² EPS+CIPS	(6)-(1)-(4)-(5)	
																						(1)
Pooled	438	0.107 ** (.007)	0.002 ** (.002)	0.0017 (.702)	5.00 ** (.000)	2.093	0.110 ** (.004)	0.009 ** (.000)	5.20 ** (.000)	1.849	0.118 ** (.003)	0.001 ** (.000)	3.00 ** (.000)	1.803	2.00 ** (.000)	2.00 ** (.000)	2.00 ** (.000)	2.00 ** (.000)	2.00 ** (.000)	2.00 ** (.000)	2.00 ** (.000)	3.20
2543	146	-0.007 ** (.033)	0.002 ** (.000)	0.0027 (.496)	14.60 ** (.000)	2.353	-0.008 ** (.013)	0.001 ** (.000)	14.90 ** (.000)	1.965	0.118 ** (.029)	0.001 ** (.001)	6.50 ** (.001)	2.027	2.027	2.027	2.027	2.027	2.027	2.027	2.027	6.80
2544	146	0.404 ** (.000)	0.002 ** (.000)	-0.0004 (.606)	0.90 (.193)	1.886	0.395 ** (.000)	0.001 (.082)	1.40 (.082)	2.348	-0.432 ** (.000)	0.001 (.415)	-0.20 (.415)	2.269	2.269	2.269	2.269	2.269	2.269	2.269	2.269	0.30
2545	146	-0.001 (.937)	0.001 (.239)	0.0012 (.193)	5.50 ** (.007)	1.970	0.002 (.813)	0.002 ** (.004)	5.00 ** (.004)	1.649	0.001 (.912)	0.002 ** (.003)	5.20 ** (.003)	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	4.70

ตัวแปรที่ศึกษา (1) R_t = b₀ + b₁EPS_t + b₂CIPS_t + E_{1t} (2) P_t = c₀ + c₁EPS_t + E_{2t} (3) P_t = d₀ + d₁CIPS_t + E_{3t}

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (2 ทาง) / ตัวเลขในวงเล็บข้างล่าง คือ ค่า p-value / ตัวเลขที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าสถิติ F

R_t คือ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในปีปัจจุบัน ณ วันที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของบริษัท

EPS_t คือ กำไรขาดทุนสุทธิต่อหุ้นปีรวมผล (ถ้ามี) ณ ปีปัจจุบัน (t)

CIPS_t คือ กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จต่อหุ้น ณ ปีปัจจุบัน (t)

ตารางที่ 4.5

ความสามารถในการอธิบายอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนระหว่างกำไรขาดทุนสุทธิ และกำไรขาดทุนสุทธิเมื่อปรับด้วยปัจจัยอื่น

N	b ₀	b ₁ EPS	b ₁ CIPS	%R _{Total} ²	D-W	VIF	c ₀	c ₁	R ² ERS	D-W	d ₀	d ₁	%R _{CIPS} ²	(3)	D-W	%R _{IFRS} CIPS	(4)=(1)-(3)	%R _{ICF} SPS	(5)=(1)-(2)	(6)=(1)-(4)-(5)	
				(1)					(2)												
Pooled	438	0.550 ** (.000)	-0.001 (.142)	0.001 (.377)	0.10 (.328)	2.081	2.093	0.562 ** (.000)	-0.001 (.228)	0.10 ** (.228)	2.083	0.543 ** (.000)	0.000 (.794)	-0.20 (.794)	2.090	0.30 (2.168)	0.30 (2.168)	0.00 (0.281)	0.00 (0.281)	0.00 (0.281)	-0.20
Mean																					
2543	146	0.494 ** (.000)	0.000 (.868)	-0.001 (.366)	-0.40 (.479)	2.241	2.393	0.478 ** (.000)	0.000 (.418)	-0.20 (.418)	2.234	0.493 ** (.000)	-0.001 (.229)	0.30 (.229)	2.239	-0.70 (0.027)	-0.70 (0.027)	-0.20 (0.821)	-0.20 (0.821)	0.30 (0.30)	0.50
2544	146	0.403 ** (.000)	0.002 (.106)	0.000 (.606)	0.90 (.193)	2.356	1.886	0.395 ** (.000)	-0.001 (.082)	1.40 (.082)	2.348	0.432 ** (.000)	0.001 (.415)	-0.20 (.415)	2.269	1.10 (2.653)	1.10 (2.653)	-0.50 (0.268)	-0.50 (0.268)	0.30 (0.268)	0.30
2545	146	0.755 ** (.000)	-0.006 ** (.003)	0.003 * (.049)	4.50 * (.013)	2.064	1.970	0.820 ** (.000)	-0.003 ** (.029)	2.60 ** (.029)	2.056	0.689 ** (.000)	0.000 (.887)	-0.70 (.887)	2.019	5.20 ** (8.880)	5.20 ** (8.880)	1.90 ** (3.949)	1.90 ** (3.949)	-2.60 (-2.60)	-2.60

ตัวแปรที่ศึกษา (1) $R_{t-1} = b_0 + b_1EPS_t + b_1CIPS_t + E_{1t}$ (2) $P_{t-1} = c_0 + c_1EPS_t + E_{2t}$ (3) $P_{t-1} = d_0 + d_1CIPS_t + E_{3t}$

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (2 ทาง) / ตัวเลขในวงเล็บข้างล่าง คือ ค่า p-value / ตัวเลขที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าสถิติ F

R_{t-1} คือ อัตราผลตอบแทนของปีถัดจากปีปัจจุบัน ณ วันที่ตลาดหลักทรัพย์เผยแพร่งบการเงินของบริษัท

EPS_t คือ กำไรขาดทุนสุทธิต่อหุ้น ณ มีปีปัจจุบัน (1)